

Instytut Pamięci Narodowej - Łódź

<https://lodz.ipn.gov.pl/pl6/aktualnosci/41067,Szczatki-bohaterow-z-Laczki-odnalezione-czekamy-na-ich-identyfikacje.html>
25.04.2024, 23:50

Szczątki bohaterów z „Łączki” odnalezione, czekamy na ich identyfikację

Podsumowanie ostatniego etapu prac archeologicznych i ekshumacyjnych na „Łączce”

- Powązkowska „Łączka” to nasze Campo Santo – miejsce święte, symbol zwycięstwa prawdy nad kłamstwem – powiedział prezes IPN Jarosław Szarek podczas konferencji prasowej, podsumowującej ostatni etap poszukiwań ofiar komunizmu na tym obszarze cmentarza wojskowego.

- Wykonaliśmy zadanie. Przebadaliśmy „Łączkę”. Odnaleźliśmy wszystkie szczątki ofiar

komunizmu, pogrzebane tam w sposób tajny w latach 40. i 50. Teraz czekamy na ich identyfikację – powiedział wiceprezes IPN Krzysztof Szwagrzyk, kierujący pracami Biura Poszukiwań i Identyfikacji. – Specjaliści Instytutu odnaleźli szczątki ok. 100 osób – poinformował.

Podczas konferencji, w której brał udział także dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prokurator Andrzej Pozorski, IPN podsumował ostatni etap prac archeologicznych i ekshumacyjnych, prowadzonych na Powązkach od 18 kwietnia do 8 lipca br.

IPNtv - zapis konferencji podsumowującej ostatni etap prac archeologicznych i ekshumacyjnych na „Łączce”

Szcątki, które zostały odnalezione podczas tego etapu prac, były bardzo zniszczone. Na terenie do niedawna niedostępnym dla badaczy i archeologów znajdowały się grobowce z lat 1982–84. By je usunąć, trzeba było użyć ciężkiego sprzętu.

– O ludziach, których tu odnajdujemy, bano się mówić w czasach PRL. Mieli zostać wymazani z naszej pamięci. Ale pamięć okazała się silniejsza. Kiedy pięć lat temu zespół Krzysztofa Szwagrzyka prace na Łączce zaczynał, nie istniało nawet Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN – przypomniał prezes Jarosław Szarek.

– To na „Łączce” można uczyć się historii Polski. Tu spoczywają powstańcy listopadowi, styczniowi, obrońcy Polski z roku 1920, uczestnicy Powstania Warszawskiego i bohaterowie II wojny światowej, a także członkowie NSZ i inne ofiary totalitaryzmów – mówił Jarosław Szarek.

Mozolne poszukiwania szczątków bohaterów

Jak poinformował wiceprezes IPN Krzysztof Szwagrzyk, udało się odnaleźć 29 „kompletnych” szczątków ludzkich, o których można powiedzieć, że stanowiły pewną odrębność, i ok. pięciu tysięcy fragmentów takich pojedynczych szczątków. – To daje liczbę ok. 100 osób – stwierdził.

W ciągu minionych 11 tygodni działań IPN na „Łączce” stwierdzono, że część odnalezionych czaszek nosi ślady zabijania ofiar tzw. metodą katyńską, czyli strzałem w tył głowy.

IPN poszukiwał na „Łączce” szczątków ofiar komunizmu od 2012 r. W latach 1948–56 komunistyczna bezpieka ukryła tam ciała kilkuset ofiar – często byli to żołnierze walczący z sowietyzacją Polski. Większość z nich została zamordowana w dawnym więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie.

Wśród odnalezionych i już zidentyfikowanych osób są żołnierze polskiego podziemia, m.in. mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”, mjr Hieronim Dekutowski „Zapora”, a także ostatni

dowódca Narodowych Sił Zbrojnych ppłk Stanisław Kasznica.

Wciąż poszukiwane są szczątki m.in. gen. Augusta Emila Fieldorfa, rtm. Witolda Pileckiego, płk. Łukasza Cieplińskiego. Ustalenie tożsamości tych i innych bohaterów Polskiego Państwa Podziemnego wymaga przeprowadzenia odpowiednich badań genetycznych. Wkrótce – jak zapowiada IPN – ma zostać utworzone konsorcjum uczelni medycznych, które będą prowadzić badania DNA szczątków.

Wszystkie te prace odbywają się w ramach śledztwa prowadzonego przez Główną Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, które zostało wszczęte 1 sierpnia 2014 roku – przypomniał prok. Andrzej Pozorski. I on podkreślał ogromny zakres tego postępowania oraz trudność prowadzonych na „Łączce” prac.

Zbudujemy Panteon na Łączce i Bramę Wyklętych na Powązkach

Wiceprezes IPN Krzysztof Szwagrzyk podkreślił, że Instytut zabiega nie tylko o identyfikację i godny pochówek polskich bohaterów, ale też chce ich odpowiednio uhonorować, podając jako wzór takiego uczczenia pamięci przodków Cmentarz Orłąt Lwowskich w II RP. Zapowiedział, iż IPN zrobi wszystko, by to na „Łączce” polscy bohaterowie mieli swój Panteon, a na Powązkach – Bramę Wyklętych.

Przypomniał, że Biuro Poszukiwań i Identyfikacji dba nie tylko o samo wydobycie szczątków, ale i o modlitwę oraz odpowiedni pochówek odnalezionych osób. Przykładem takiej uroczystości było [wyprowadzenie szczątków na Cmentarz Północy w Warszawie](#), przygotowane przez IPN kilka dni temu.

– Państwo polskie wreszcie w sposób rzeczywisty, a nie deklaracyjny realizuje swój obowiązek – powiedział.

Konferencji towarzyszyła prezentacja zdjęć z prac na „Łączce”, w tym – odnalezionych pamiątek: orzełków, guzików, medalików.

Kolejne prace poszukiwawcze w kraju i na Wileńszczyźnie

IPN rozpoczął w środę poszukiwania ofiar zbrodni komunistycznych na terenie dawnego więzienia przy ul. Rakowieckiej w Warszawie, gdzie zginął m.in. rtm. Witold Pilecki. Specjaliści z Instytutu rozpoczęli również prace na Opolszczyźnie, Lubelszczyźnie i na Litwie – w rejonie sołecznickim niedaleko Wilna.

Na Rakowieckiej prace są już „drugą odsłoną działań IPN” – pierwsze prowadzone były w ubiegłym roku. Prace w dawnym więzieniu na Mokotowie, gdzie obecnie znajduje się Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, mają potrwać do końca lipca br., ale – jak zapowiedział wiceszef IPN – będą później kontynuowane. – Spodziewamy się znaleźć szczątki zarówno tych, których uśmiercono w okresie komunizmu, jak i tych, których uśmiercono w czasie drugiej wojny światowej – mówił Krzysztof Szwagrzyk. Na Rakowieckiej prace trwają w dwóch miejscach – przy murze, gdzie wykonywano egzekucje

w latach 50., i obok pawilonu „N” – dla szczególnie niebezpiecznych [więźniów].

Na Opolszczyźnie badacze prowadzą poszukiwania w okolicach Grodkowa (poszukiwani są tam żołnierze Narodowych Sił Zbrojnych z oddziału Henryka Flamego „Bartka”). Na Lubelszczyźnie – w okolicach Kąkolewnicy (na przełomie 1944 i 1945 r. sowieckie jednostki specjalne we współpracy z Informacją Wojskową zamordowały tam kilkuset żołnierzy Wojska Polskiego).

IPN rozpoczął również prace na Wileńszczyźnie na Litwie. Poszukiwane są tam szczątki polskich żołnierzy, których mordowali zarówno Sowieci, jak i Niemcy; wśród poszukiwanych jest m.in. legendarny komendant Armii Krajowej Jan Borysewicz „Kryśia”.